EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 10ης Οκτωβρίου 2002

κατόπιν αιτήματος της Τράπεζας της Ελλάδος αναφορικά με σχέδιο διάταξης νόμου για την προστασία των τραπεζογραμματίων ευρώ

(CON/2002/26)

1. Στις 23 Αυγούστου 2002 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα της Τράπεζας της Ελλάδος να εκφέρει τη γνώμη της αναφορικά με σχέδιο διάταξης νόμου για την προστασία των τραπεζογραμματίων ευρώ («σχέδιο διάταξης νόμου»). Στην έκδοση της παρούσας γνώμης ελήφθησαν υπόψη τα αναθεωρημένα κείμενα του σχεδίου διάταξης νόμου και της αιτιολογικής έκθεσης, τα οποία η ΕΚΤ έλαβε στις 3 Οκτωβρίου 2002.

2. Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ να διατυπώνει τη γνώμη της βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4, δεύτερη περίπτωση, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], δεδομένου ότι το σχέδιο διάταξης νόμου αφορά τη νομική προστασία των τραπεζογραμματίων ευρώ. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ, σύμφωνα με το άρθρο 17.5, πρώτη πρόταση, του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας[2].

3. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, ο σκοπός του σχεδίου διάταξης νόμου, το οποίο πραγματεύεται την προστασία των τραπεζογραμματίων ευρώ θεσπίζοντας κανόνες για την αναπαραγωγή και ανταλλαγή τους, είναι διττός. Με αυτό επιδιώκεται, αφενός, η κάλυψη του κενού που δημιουργήθηκε στην ελληνική νομοθεσία μετά την κατάργηση των διατάξεων σχετικά με την προστασία των εθνικών τραπεζογραμματίων, αφετέρου, η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην κοινοτική νομοθεσία. Ειδικότερα, το σχέδιο διάταξης νόμου αντανακλά τις ρυθμίσεις της απόφασης ΕΚΤ/2001/7 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 30ής Αυγούστου 2001 σχετικά με τις ονομαστικές αξίες, τις προδιαγραφές, την αναπαραγωγή,

---

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

2 ΕΕ L 125 της 19.5.1999, σ. 34.

την ανταλλαγή και την απόσυρση των τραπεζογραμματίων ευρώ[3], όπως τροποποιείται με την απόφαση ΕΚΤ/2001/14[4].

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 του σχεδίου διάταξης νόμου, ευθυγραμμιζόμενες προς το άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης ΕΚΤ/2001/7, διασφαλίζουν ότι η προστασία του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΚΤ επί των τραπεζογραμματίων ευρώ στην Ελλάδα δεν υπόκειται σε κανένα χρονικό περιορισμό και ότι το εν λόγω δικαίωμα ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος για λογαριασμό της ΕΚΤ. Η ΕΚΤ επικροτεί τις εν λόγω ρυθμίσεις, καθώς συνάδουν προς το περιεχόμενο της σύστασης ΕΚΤ/1998/7 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 7ης Ιουλίου 1998 σχετικά με τη λήψη ορισμένων μέτρων για την ενίσχυση της νομικής προστασίας των τραπεζογραμματίων και κερμάτων σε ευρώ[5], η οποία ορίζει πως τα κράτη μέλη «πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα σχέδια των τραπεζογραμματίων τυγχάνουν νομικής προστασίας σε ό,τι αφορά την πνευματική ιδιοκτησία»[6].

5. Η παράγραφος 1 του σχεδίου διάταξης νόμου ορίζει ότι «Το δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των τραπεζογραμματίων Ευρώ, όπως αυτά καθορίζονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, το οποίο ανήκει στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, ασκείται εντός της ελληνικής επικράτειας από την Τράπεζα της Ελλάδος για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και δεν υπόκειται σε κανένα χρονικό περιορισμό». Η ΕΚΤ προτείνει να διασαφηνιστεί ότι και η ίδια εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των τραπεζογραμματίων ευρώ εντός της ελληνικής επικράτειας. Η ΕΚΤ επικροτεί, επίσης, την περιεχόμενη στο αναθεωρημένο κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης αναφορά στη σύμβαση περί κατάρτισης προκαταρκτικών σχεδίων για τα τραπεζογραμμάτια ευρώ, η οποία υπεγράφη μεταξύ του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΜΙ) και του δημιουργού των επιλεγέντων σχεδίων στα πλαίσια του πανευρωπαϊκού διαγωνισμού που διοργάνωσε το ΕΜΙ, το 1996, για την κατάρτιση των σχεδίων της σειράς των τραπεζογραμματίων ευρώ, και από την οποία απορρέει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΚΤ. Δυνάμει της εν λόγω σύμβασης, το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των σχεδίων των τραπεζογραμματίων ευρώ ανήκει στην ΕΚΤ, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης ΕΚΤ/2001/7.

6. Προς διασφάλιση της προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί των τραπεζογραμματίων ευρώ, η Τράπεζα της Ελλάδος εξουσιοδοτείται, με την παράγραφο 1 του σχεδίου διάταξης νόμου, να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα της ΕΚΤ και, κατά συνέπεια, να προβαίνει στη λήψη μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της προσφυγής στη δικαιοσύνη, σε περίπτωση προσβολής του δικαιώματος αυτού. Η ΕΚΤ επικροτεί την ως άνω εξουσιοδότηση της Τράπεζας της Ελλάδος, ρύθμιση η οποία άλλωστε συνάδει προς την αποκεντρωμένη

---

3 ΕΕ L 233 της 31.8.2001, σ. 55.

4 ΕΕ L 5 της 9.1.2002, σ. 26.

5 ΕΕ C 11 της 15.1.1999, σ. 13.

6 Άρθρο 3.

προσέγγιση που προβλέπεται στο άρθρο 1 της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/1999/3 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 7ης Ιουλίου 1998 σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν τα τραπεζογραμμάτια ευρώ, όπως τροποποιήθηκε στις 26 Αυγούστου 1999[7]. Σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 1 της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/1999/3, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) υποχρεούνται να λαμβάνουν κάθε απαραίτητο και σκόπιμο μέτρο, στα πλαίσια των οικείων εθνικών νομικών συστημάτων, προκειμένου να διασφαλίζουν τη μη προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας της ΕΚΤ επί των σχεδίων των τραπεζογραμματίων ευρώ. Επιπλέον, το άρθρο 1 παράγραφος 2 υποχρεώνει τις ΕθνΚΤ, στην αντίληψη των οποίων υποπίπτουν περιπτώσεις μη νόμιμης αναπαραγωγής τραπεζογραμματίων ευρώ εντός της οικείας επικράτειας, να προβαίνουν στην άμεση λήψη μέτρων, προκειμένου να διασφαλίζουν την παύση της αναπαραγωγής και την απόσυρση των όποιων αντιγράφων παρήχθησαν κατ' αυτόν τον τρόπο, και να ενημερώνουν αμελλητί την ΕΚΤ.

7. Η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη της ότι με την παράγραφο 4 του σχεδίου διάταξης νόμου εισάγονται ποινικές κυρώσεις για τη φθορά και την αποκοπή τμήματος των τραπεζογραμματίων ευρώ. Κατά τους όρους της ίδιας παραγράφου, η καθ' οιονδήποτε τρόπο φθορά, και δη η πραγματοποιούμενη με διάφορα μέσα αλλοίωση, ή η αποκοπή τμήματος των τραπεζογραμματίων ευρώ ανάγεται σε ποινικό αδίκημα, το οποίο επισύρει ποινή φυλάκισης από έναν μέχρι έξι μήνες ή χρηματική ποινή τουλάχιστον 500 ευρώ. Τα φθαρμένα ή ελλιπή τραπεζογραμμάτια ευρώ παραδίδονται στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η διαδικασία ανταλλαγής φθαρμένων ή ελλιπών τραπεζογραμματίων συνάδει προς τους κανόνες που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 της απόφασης ΕΚΤ/2001/7. Πάντως, οι ελληνικές αρχές καλούνται να εφαρμόσουν τις διατάξεις που καθορίζονται στην παράγραφο 4 του σχεδίου διάταξης νόμου, κατά τρόπο που να μη δυσχεραίνει την αποδοχή των τραπεζογραμματίων ευρώ.

8. Η ΕΚΤ βεβαιώνει ότι δεν αντιτίθεται στη δημοσιοποίηση της παρούσας γνώμης από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, κατά την κρίση τους.

Φρανκφούρτη, 10 Οκτωβρίου 2002.

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

[υπογραφή]

Willem F. DUISENBERG

7 ΕΕ L 258 της 5.10.1999, σ. 32.